

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

11. An sit opinio probabilis aliquorum asserentium Ministrum ex officio ad id deputatum conficientem Sacramenta in peccato mortali non peccare mortaliter? Et docetur laicum habentem conscientiam ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

bus jam dictis. Hoc verò probamus, quòd non reddat: quia per ejusmodi conditiones nulla accedit nova sanctitas actioni Sacramentali, quæ proinde per conscientiam malam violari censenda magis sit ministrantis ex officio & cum solemnitate, quam ministrantis non ex officio, aut non cum solemnitate: per ejusmodi etiam conditiones dicitur insuper nullam novam consecrationem ipsi Ministro advenire, quæ violari censenda sit ex eo, quòd cum mala conscientia ministret, ut ipsemet Caietanus, & alij docent: dum dicunt hanc irreverentiam esse, contaminationem Sacramentorum, quæ scilicet ministrantur: non dicunt autem esse contaminationem Sacramenti Ordinis, quem dignè potuit Minister suscepisse: nullum ergo video admitti sacrilegium per eum, qui ministrat cum conscientia mortalis peccati rea.

8. Immo dato, quòd talis irreverentia esset sacrilegium, & consequenter ex genere esset mortalis, ut dicit D. Thomas: adhuc tamen facile potest intelligi, quòd hujusmodi irreverentia circa Sacramenta secundum suam speciem esset tantum venialis: quia potest imperfectè participare naturam genericam, & non ita lædere, vel violare sanctitatem Sacramentorum, quòd censeri debeat peccatum mortale. Et quamvis inter res sacras, Sacramenta maxime sint facta, eorum tamen sanctitas non videtur graviter violari per Ministrum, nisi peccantem contra substantiam Sacramentorum, aut Sacramentò abutentem ad finem, qui sit peccatum mortale, sicut qui ministraret mulieri Sacramentum penitentiae, ut ipsam ad libidinem provocaret.

9. Ex his, quæ dicta sunt, satis constat, sententiam negantem satis esse probabilem, quoad ministracionem Sacramentorum; excepta ministracione passiva Eucharistiae. Hucusque Croufers.

10. Sed hæc sententia est contra communem: & ideo rejicienda: ut optimè observat Coninch. de Sacram. quest. 64. artic. 6. dub. 1. & omnes Expositores Angelici Magistri in 3. part. quest. 64. artic. 6. Et obligationem administrandi Sacramentum in gratia, certum est primario oriri ex sanctitate & dignitate ipsius Sacramenti, ipsiusque actionis, qua administratur. Quia Sacramenta continent in se moraliter merita & sanguinem Christi; & eorum Minister merita ac sanguinem Christi dispensat, idque in persona Christi, quam immediatè sustinet. Unde sequitur esse contra dignitatem Christi & Sacramentorum peccatorem, qui est hostis Christi, & mancipium Diaboli, ea administrare, quia omnino dedecet talem in munere tanta dignitatis, ac sanctitatis, tam immediatè personam Christi sustinere, ita ut sit unum agens cum Christo, sicut esset contra dignitatem Regis, si aliquis in ejus mensa manibus luto plane infectis convivis pretiosissima vina funderet. Secundario hæc obligatio oritur, multumque augetur ex eo, quòd Minister ad tale munus sit singulariter per Sacramentum aliquod consecratus. Quia hoc ipso quo aliquis se per Sacramenti susceptionem dedicat ad aliquod certum munus, suscipit particularem obligationem illud decenter obeundi: præsertim si ad hoc singularem gratiam, quasi quoddam congiarium, aut honorarium munus recipiat, quæ simul ad legitimam functionem excitet, eamque faciliat. Sicut & si instante periculo omnes quidem subditi tenentur Principis sui statum defendere: maxime tamen tenentur ad hoc ejus feudatarij, ac publici Magistratus: quare negligentia quæ in alijs mediocribus, in his valde gravis est.

11. Hinc sequitur: semper Sacerdotem quacunque ratione conferentem in peccato mortali aliquod Sacramentum, præter ipsum baptismum, aut baptizantem solemniter, peccare mortaliter: nisi excusetur ignorantia, aut quia aliter id facere non potest ob urgentem necessitatem. Non est igitur admittenda sententia Croufers, nisi in administratione Eucharistiae extra Missam; ut nos probabiliter * alibi satis probavimus.

* Alibi in t. 2. tr. 2. Resol. 25. & in alijs ejus annot.

RESOL. XI.

An sit opinio probabilis aliquorum asserentium Ministrum ex Officio ad id deputatum, conscientiam Sacramenta in peccato mortali, non peccare mortaliter?

Et docetur laicum habentem conscientiam peccati mortalis, non peccare mortaliter baptizantem in casu, quo licet alioquin laico baptizare: nec Sacerdotem in simili casu ministrantem Baptismum sine solemnitate, etiam si existat in peccato mortali.

Similiter Confessarium audientem confessionem in peccato mortali, si ante absolutionem coneratur, non peccare mortaliter.

Et cursum docetur penitentem non teneri habere dolorem de peccatis, nisi pro puncto, quo absoluitur.

Item, quod licet dum Sacerdos celebrat, tria præstet, primo quidem consecrat; secundo ministrat sibi ipsi; tertio suscipit Sacramentum; tamen, hoc non obstante, si est in peccato mortali, non committit nisi unum peccatum.

Et tandem queritur, an contrahentes Matrimonium in peccato mortali, non peccent mortaliter, quatenus conscientiam Sacramentum, sed tantum quatenus suscipiunt? Ex part. 10. tract. 16. & Misc. 6. Resol. 28. alijs 27.

§. 1. **A**ffirmativè respondet novissimè Pater Marcus Vidal in Arca Theolog. mor. tit. de ministro Sacramenti, Inquisitione unica, num. 69. & 75. & sic ait: Minister specialiter consecratus, & deputatus conficiendo, & ministrando Sacramenta est causa ministerialis gratiæ justificantis, quæ per Sacramentum confertur: & id est omnibus Sacramentis commune, ergo semper in dicto Ministro, dum conficit, & ministrat Sacramenta, requiritur bonitas, ne Sacrosanctæ actioni, quam exercet, injuria, & magna irrogetur irreverentia, ideo, &c. Confirmatur primo. In re gravi maximam irreverentiam facit Deo; & Sacramentis, qui in peccato mortali deliberatè ea tractat, cum non discernit inter res sacras, & prophanas, contra id quod dicitur Isa. 52. Mundamini, qui fertis vasa Domini. Ergo, &c. Confirmatur secundo; Minister, dum est causa infusionis gratiæ justificantis, per quam in suscipiente deletur peccatum, debet propter gravitatem, & sanctitatem hujus actionis, se reddere dignum, & bene dispositum ad hoc munus dignè, & laudabiliter exercendum, ergo aliter faciendo, mortiferè peccat: ideo hæc nostra opinio, quamvis sit probabilior, tum propter Doctorum auctoritatem, tum etiam propter rationes, attamen opposita etiam mihi probabilis videtur, quam aperte docet Croufers apud Dianam part. 6. tract. 6. resolut. 53. * legite illum, qui ad objecta in contrarium doctè respondet. Hucusque Vidal.

* Quæ hic est Ref. antecedens. Et in Ref. ejus ultimæ notæ & lege etiam §. annot. prima dicit Ref.

2. Sed ego omnino puto, affirmativam sententiam

tiam nota improbabilitatis inurendam eſſe; & ideo illam delevit ex operibus Hieronymi Llamas noſtrum ſacrum Tribunal Inquiſitionis Hiſpaniæ, quæ cum tanta maturitate, & circumſpectione procedit in prohibendis libris, & conſecrandis opinionibus. Unde Leandrus *de Sacrament. tom. 1. tract. 1. diſp. 4. queſt. 9.* poſtquam multa argumenta adduxiſſet in favorem probabilitatis dictæ opinionis, tandem ſic aſſerit; His non obſtantibus, nunc abſolute, certiffimè, & abſque ulla hæſitatione reſpondeo, præſatam ſententiam eſſe omnino improbabilem. Quia, ut talem, (ad minus) delere mandarunt, ex ſumma Hieronymi Llamas, *1. p. c. 1. §. 5.* Cenſores fidei, per indicem librorum expurgat. editum in Hiſpania, pro tota illa, anno Domini 1640. Sic etiam antea, dictam ſententiam improbabilem dixerunt Petrus de Ledefma *dub. 3. citat.* & Luyſius Turrianus *loco cit.* ubi ſic ait: Hactenus communis opinio fuit, peccare mortaliter ſacerdotem, qui miniſtrat ſacramentum Pœnitentiæ in ſtatu peccati mortalis. Referuntur tamen hoc tempore aliqui recentiores aſſerentes; non eſſe peccatum mortale, talem adminiſtrationem in peccato mortali. Mihi autem doctrina hæc non ſolum improbabilis videtur, ſed etiam temeraria contra communem ſenſum Doctorem, ſine idoneo fundamento; & multis etiam apparet ſcandalofa, & quæ parum favet ſanctitati Miniſtrorum. Sic Luyſius, & nunc ego. Hæc argumenta contraria nunc urgent, quia omnia (ferè) authoritate nituntur, quæ poſt decretam ſanctæ Inquiſitionis, omnino ruit: Ita Leandrus; & ego. Nota verò hic obiter contra

Cardinalem de Lugo, & alios, eſſe tamen probabile, neque laicum habentem conſcientiam peccati mortalis, peccare mortaliter baptizantem (in caſu, quo licet alioquin laico baptizare) nec Sacerdotem in ſimili caſu miniſtrantem baptiſmum, ſine ſolemnitate, etiamſi exiſtant in peccato mortali. Et ita, me citato, tenet Dicaſtillus *de Sacrament. tom. 1. tract. 1. diſput. 3. dub. 10. num. 220.* & me citato Leandrus *ubi ſuprà queſt. 5. & 6.* & alij. Notant

etiam, me citato, Vidal. *n. 88.* & Dicaſtillus *n. 243.* Confeſſarium audientem Confeſſionem in peccato mortali, ſi ante abſolutionem conteratur, non peccare mortaliter; quia tunc Sacerdos non adminiſtrat ſacramentum, ſed quando abſolvit. Nam licet tunc apponatur materia, at non apponitur ab illo, ſed à pœnitente, & Sacerdos ſe habet paſſivè. Ideò obligatio ſolum eſt pro puncto, in quo fit Sacramentum; non fit autem, niſi quando datur abſolutio; ita putat Dicaſtillus, pœnitentem non teneri habere dolorem, niſi pro puncto, quo abſolvitur.

3. Et tandem nota etiam hic obiter, quod licet Sacerdos, dum celebrat, tria præſtet; primò quidem conſecrat; ſecundò miniſtrat ſibi ipſi; tertio ſuſcipit Sacramentum, tamen hoc non obſtante, non committit niſi unicum peccatum. Ita probabiliter, me citato, tenet Vidal. *num. 102.* Et, citato, Pater Dicaſtillus, *ut ſuprà n. 235.* Ex eo quod illa tria adæquent unum opus, quod eſt integrum Sacrificium, ad cujus perfectam integritatem omnia illa concurrunt; nempe conſecrare, & ſumere, ac proinde ſibi ipſi conſervare conſecrata. Quidquid in contrarium aſſerat Cardinalis Lugo, contra quem etiam puto, contrahentes matrimonium in peccato mortali non peccare mortaliter, quatenus conſciuntur Sacramentum; ſed tantum quatenus ſuſcipiunt. Ita, me citato, tenet Leandrus *ubi ſuprà queſt. 7.* & alij.

RESOL. XII.

An aliquando ex temporis anguſtia, ſi quis non poſſit elicere actum contritionis, poſſit licitè miniſtrare, & conſecrare Sacramentum?

Et notatur an in aliquo caſu, ſumptio Sacramenti Euchariftiæ poſſit eſſe licita in mortali?

Et quid dicendum erit de aliis Sacramentis. Ex part. 5. tract. 13. & Miſc. 1. Refol. 74.

§. 1. **C**uriſus, difficilis, & practicabilis eſt caſus, & negativam ſententiam docet Jacobus Marchantius *de Sacrament. tract. 1. queſt. Paſtoral. cap. 4. queſt. 2.* ubi ſic ait. Quid faciendum dum ſubito Paſtor vocatur ad agrum morientem, & pœnitentem confeſſionem, aut in plateis vulneratum, ad quem feſtinandum eſt, ne moriatur ſine confeſſione: Reſpondetur ſi Paſtor ſic ſubito vocatus extra ſtatum gratiæ ſit, ob accelerationem tamen non ſe reflectat ſuper peccato ſuo, excuſatur à novo peccato, abſolvendo talem moribundum ſine contritione, quòd ſi verò meminerit peccati ſui, non excuſatur ab elicienda contritione ob feſtinationem & anguſtiam temporis, quia ſufficit breviffimum tempus ad eliciendam contritionem, ideòque tenetur ad eam eliciendam omnem conatum exercere, ita ut ſine peccato novo non poſſit miniſtrare, niſi ſe eam bona fide putet habere. Ita Marchantius.

2. Sed in dicto caſu Sacerdotem non peccare mortaliter, docent aliqui ex præſtantiffima Societate Jeſu doctiffimi Theologi, ut patebit. Et in primis agmen ducat ultimò vilus Joannes de Lugo *de Sacram. diſp. 8. ſect. 9. n. 151.* ubi ſic ait: Ab hac tamen communi regula excipio illum, qui virgè necelſitate ſacramentum confert, nec poteſt moraliter in eo necelſitatis articulo, & breviffima morula diſponere ſe ad juſtificationem per actum contritionis, ne interim moriatur, v. g. infans qui jam animam agit abſque Baptiſmo; quia cum Sacramenta inſtituta ſint in remedium animarum, non videtur irreverentia, ſi in extrema illa necelſitate, ut ſubveniatur proximo, miniſtrentur à peccatore; nam, ſicut ſuprà dicebamus, poſſe in eo caſu miniſtrari cum materia, vel poteſtate dubia, quia præponderat necelſitas præſens præcepto non confiſcendi cum dubio; ſic dicendum videtur necelſitatem illam præponderare præcepto non confiſcendi, niſi in ſtatu gratiæ; ſic enim videmus multa fieri circa perſonam Regis, vel Principis in caſu necelſitatis, quæ ſi extra illam fierent, graviffimam irreverentiam continerent. Hæc autem ratio non ſolum probat de Baptiſmo, ſed etiam de abſolutione ſacramentali, quæ aliquando poteſt exiſtimari necelſaria homini ad ſalutem, nec poteſt ſe Sacerdos in illa temporis anguſtia preparare per actum contritionis, & frequentius poteſt caſus in abſolutione evenire, quam in Baptiſmo. Ita Lugo, & ante illum Ludovicus Maratius *tom. 3. de Sacrament. in gen. diſp. 8. ſect. 2. n. 5.* ſic aſſerens. Cæterum in propoſitione noſtra hanc addimus reſtrictionem (extra caſum necelſitatis,) quæ hoc ſolo ſenſu intelligenda eſt, ut ſi proximo ſit miniſtrandum Sacramentum aliquod ad ejuſ ſalutem necelſarium, tamque ſit urgens ejuſdem necelſitas, ut Miniſtro in ſtatu peccati mortalis exiſtenti tempus moraliter non ſuppetat ad eliciendum actum perfectæ contritionis, poſſit hic licitè illud miniſtrare, imò debeat. Ratio autem eſt, quòd cum Sacramenta ad ſalutem

Sup. hoc laico infra in Ref. 43. & C. Sup. hoc Sacerdote infra in Ref. 42. & in aliis ejus primæ annot.

Sup. hoc Confefſario reci-tanter infra in tract. 5. ex Ref. 15. §. 5. Itaque ſi in fine & inferius in tr. 7. ex Ref. 43. §. 2. à in. 2. verſ. Dico igitur, & n. alia Ref. 10. pro verb. pœnitentem, con-tento in h. penult. hujus §. Sed ego, infra in tr. 3. Ref. 97. & in aliis ejus annot.

Et pro contento in hoc §. ult. in tr. 1. Ref. 149.

Sup. hoc in tom. 2. tr. 6. Ref. 113. & lege doctri-nam alterius Ref. ejus primæ annot.

Sup. hoc le-ge Ref. & §. not. ſeq.